

El nou diccionari de grec clàssic d'Enciclopèdia completa les obres cabdals de la lexicografia catalana

El grec, tan necessari com l'oxigen

MAGÍ CAMPS
Barcelona

La llengua catalana, com a llengua moderna i de primera magnitud, té diccionaris bilingües dels idiomes que li són propers (francès, alemany, italià, àrab...), però també en té de més llunyans, com ara l'hongarès, el finès i el xinès. Pel que fa a les llengües antigues, Enciclopèdia Catalana ja ha publicat el vocabulari del llatí i el del sànscrit, però, sorprenentment, encara no hi havia el diccionari grec-català.

Amb la col·laboració de l'Institut Cambó, Enciclopèdia Catalana acaba de publicar una obra magna en molts sentits. En un

Joan Alberich destaca que s'ha fet un pas endavant en la grafia dels noms propis de l'antiguitat clàssica

sentit físic, perquè és un volum de dimensions considerables que conté més de 92.000 entrades. En un sentit de qualitat, perquè abasta el vocabulari de les obres gregues fins al segle II després de Crist. I en un sentit de dimensió catalana, perquè aporta a aquesta llengua el gran diccionari que li faltava, tot i que, fins ara, el diccionari escolar Vox, que abasta el vocabulari de les obres traduïdes al batxillerat, ha complert la seva funció.

Un equip sòlid d'hel·lenistes, dirigits per Joan Alberich i Francesc Josep Cuartero, ha redactat aquesta obra que constitueix "una eina bàsica de treball per a l'estudiant i per a l'estudiós de les lletres gregues antigues en els seus diferents aspectes, literaris, religiosos, filosòfics, historiogràfics, científics, molt sovint mútuament indistingibles".

Però en paraules senzilles, Alberich ho explica així: "Una persona pot no tenir cap interès per



PRINT COLLECTOR / GETTY

Episodi de l'Odissea en què Ulisses es lliga al pal major del vaixell per no sucumbir als cants de sirena

l'oxigen, però li resulta imprescindible per respirar. De la mateixa manera, una persona pot no tenir cap interès pel grec, però sense el grec no podria parlar". És per això que aquest diccionari era

imprescindible en el catàleg d'una llengua moderna i de cultura com és el català, malgrat el desconeixement general sobre l'eina de comunicació que feien servir els filòsofs i els polítics grecs, pa-

res del pensament occidental i de la democràcia.

L'encàrrec editorial pretenia que el diccionari no fos tan voluminós com ho era el del llatí, però Alberich explica que, quan s'hi van posar, ja van veure que aquesta limitació no seria possible: "El llatí i el grec són dues llengües indoeuropees, que pertanyen a dues realitats diferents: el romà es imperi i el grec és democràcia. El grec admet tots els dialectes de les diverses polis. La llengua dels poemes homèrics és una barreja de dialectes. Els romans fan desaparèixer tots els dialectes manu militari, per tenir una llengua més uniformada".

Així doncs, gràcies als matisos dels dialectes i l'abast de la literatura, aquesta obra ha guanyat en volum i en qualitat, ja que el llatí

literari de l'antiguitat no arriba als 600 anys, mentre que el grec fins a l'època bizantina abasta més de dos mil·lennis i mig, dels quals aquesta obra recull el cabal lèxic des d'Homer fins al segle II d.C. A més, "el mateix desig d'utilitat –diu el pròleg– ens ha dut a incloure la totalitat dels noms propis antropònims, patronímics, gentilicis, teònims, topònims, etcètera, tan abundants en grec. La transcripció dels noms al català s'ha fet, en general, d'acord

És una obra magna en un sentit físic, amb 92.000 entrades, però també ho és en un sentit cultural

amb les normes habituals, especialment les seguides a les edicions dels clàssics de la Fundació Bernat Metge".

Alberich destaca que s'ha fet un pas endavant en la grafia dels noms propis de l'antiguitat clàssica i en la dels noms comuns de plantes i peixos citats pels autors antics, alguns dels quals no s'han pogut identificar. De la mateixa manera, el diccionari inclou un repertori de mapes del món grec antic que facilitaran la fixació dels topònims, sense haver de passar pel llatí o per l'anglès, que eren les dues llengües de referència toponímica fins ara. "Els noms grecs han estat transliterats al llatí i transcrits al català, i així queda fixada l'ortografia catalana", puntualitza l'hel·lenista.

Precisament per la vinculació cultural amb la Col·lecció Bernat Metge –les obres gregues i llatines traduïdes al català durant els últims cent anys–, el diccionari publicat per Enciclopèdia Catalana ha comptat amb la col·laboració de la Fundació Institut Cambó. El seu vicepresident, Francesc Guardans, explica que hi han volgut col·laborar per la vinculació cultural amb la Bernat Metge: "Ens ho hem sentit també nostre".●

Un crèdit de grec per a tots els estudiants

■ **Amb la gradual desaparició del grec dels plans escolars, Joan Alberich considera que, més enllà de la gramàtica, tots els estudiants haurien de fer com a mínim un crèdit de grec, una assignatura transversal per a totes les disciplines. "S'hauria d'enfocar cap a**

l'etimologia, perquè és comuna al català, al castellà, a l'alemany, al francès i a totes les llengües de cultura. És lèxic unívoc. Les matemàtiques, la filosofia, totes les ciències són plenes de paraules gregues. Fins i tot gimnàstica és una paraula grega".

CRÍTICA DE MÚSIQUES DEL MÓN

Connexió brutal

Fatoumata Diawara & Roberto Fonseca

Intèrprets: Fatoumata Diawara, veu i guitarra; Roberto Fonseca, teclats; Sekou Bah, guitarra; Drissa Sidibe, kamalen i ngoni; Yandi Martínez, baix; Ramsés Rodríguez, bateria

Lloc i data: Festival de Jazz de Barcelona. Sala Barts (8/XI/2015)

KARLES TORRA

La cantant maliana Fatoumata Diawara va col·laborar fa tres anys en un dels temes de *Yo*, l'últim àlbum com a líder total del pianista cubà Roberto Fonseca. Tots dos van em-

va presentar després *Connection*, un extens tema dedicat a la importància que té la connexió entre els músics i el públic, i que va adquirir un alt nivell jazzístic amb les grans improvisacions del baixista Yandi Martínez, i les del gran mestre del kamalen i ngoni Drissa Sidibe, i de l'enlluernadora guitarra fumada de blues del desert de Sekou Bah.

Després, Diawara i Fonseca es van quedar sols en escena per regalar-nos un excels duo de piano i veu a *Real family*. Abans de posar en lliça, amb tot la banda, un contagiós *Clandestin*, amb la força magnètica d'una pletòrica Fatoumata. A la recita final, i amb el personal lliurat al ball, la cantant i el pianista van recordar la seva primera col·laboració a l'àlbum *Yo* de Fonseca, a propòsit d'un multicorejat *Bibisa*. Així van culminar un magnífic concert, en què van evidenciar la seva brutal connexió.●

K-tuin trae a España el "Singles Day"

• El 11 de nov. es el día del año con más ventas gracias a esta celebración

Zaragoza 08 de nov. 2015. La cadena de tiendas K-tuin, distribuidor autorizado de Apple en España, ofertará descuentos especiales en productos Apple en toda su red de tiendas y en su web durante el próximo miércoles 11 de Noviembre. Se suma así a la moda auspiciada por el gigante del comercio electrónico oriental Alibaba, y que registró las mayores ventas del mundo en un solo día.



Vista de una de las tiendas K-tuin durante el pasado Black Friday.

El Día del Soltero en China comenzó siendo una broma entre estudiantes de la Universidad de Nanjing en los 90 que eligieron esta fecha para reivindicar su soltería. El 11 del 11 tiene cuatro "1" y, según la creencia popular china, este número se parece a un árbol sin hojas; es una metáfora de personas que no se casan o de parejas que no tienen hijos.

K-tuin, la compañía pionera en la implantación de la jornada del Black Friday en España, pretende también conseguir que esta fecha de espectacular éxito de ventas en China sea igualmente conocida y utilizada en nuestro país. "Los solteros españoles también se merecen tener un día especial para auto-regalarse un capricho, por ejemplo, un artículo de Apple. Así como los enamorados los reciben por San Valentín, los solteros orgullosos de serlo no tienen por qué quedarse sin su regalo. Un día de compras del que todo el mundo hablará", afirma Eduardo Cayuelas Dr. del canal Retail de K-tuin Apple Premium Reseller.

La compañía todavía no ha desvelado que ofertas serán las propuestas, pero se esperan grandes descuentos a la altura de su Black Friday y una gran acogida por parte de sus clientes.

Dichas ofertas se implantarán en la totalidad de tiendas K-tuin en España el miércoles día 11 de Noviembre en horario de 10 a 21:00 y desde las 00.01 en <http://www.k-tuin.com>